

ФОТАПОЗІРК

Францыск Скарына ў асеннім убранні

Жоўтае лісце — гэта яшчэ і букет

ВЕДАЙ НАШЫХ!

Праграміраванне. Хто лепшы?

22-24 кастрычніка ў Беларускай дзяржаўнай універсітэце адбыліся V камандныя спаборніцтвы па праграміраванні сярод студэнтаў Заходняга рэгіёну (1/4 фінала сусветнага першынства), якія праводзяцца міжнароднай арганізацыяй ACM. Нагадаем, што пад Заходнім рэгіёнам маюцца на ўвазе Беларусь і краіны Балтыі. (Паралельна была праведзена Рэспубліканская алімпіяда па інфарматыцы сярод студэнтаў профільных навучальных устаноў.)

У спаборніцтвах удзельнічалі 34 каманды, 11 з якіх — з Літвы, Латвіі і Эстоніі. Удзельнікам было прапанавана восем задач па праектаванні алгарытмаў і праграм на мовах высокага ўзроўню.

Першае месца заняла каманда факультэта прыклад-

най матэматыкі і інфарматыкі БДУ, якая рашыла сем задач з прапанаваных. А вось і імёны пераможцаў: капітан каманды Аляксей Данчанка (студэнт трэцяга курса факультэта ФПМ), яго аднакурснікі Іван Заўгароднеў і Аляксей Кірковіч.

На паўфінальных спаборніцтвах у Санкт-Пецярбург паедзе восем каманд: тры каманды факультэта ФПМ БДУ, якія занялі першыя тры месцы, дзве каманды ўніверсітэта Тарту з Эстоніі, якія атрымалі чацвёртае і пятое месцы, каманда ўніверсітэта Латвіі, якая заняла шостае месца, і каманда Вільнюскага ўніверсітэта, якая аказалася на сёмым месцы. Каманда Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта транспарта з Гомеля не трапіла ў прызёры, аднак мае гарантаванае месца для выступ-

лення ў паўфінале, бо добра паказала сябе ў мінулым годзе.

Тыя, хто ўдала выступіць на паўфінале, змогуць трапіць на Чэмпіянат свету па праграмаванні сярод студэнтаў (камандныя спаборніцтвы) ў Лос-Анжэлес. Дырэктар Заходняга рэгіёну, дацэнт кафедры матэматычнага забеспячэння ЭВМ БДУ Людміла Уладзіміраўна Пеўзнер гаворыць, што на фінальных спаборніцтвах для Еўропы выдзелена 15 месцаў і прыйдзецца пазмагацца, каб аказацца ў ліку першых. Аднак, па яе словах, надзею на перамогу дае тое, што за апошнія чатыры гады каманды БДУ тройчы выходзілі ў фінал.

Ганна АНАТОЛЬЕВА

Жоўтае лісце — гэта яшчэ і букет

Гуляем па дворыку Беларускай дзяржаўнай універсітэце. Сцяжынкі чыстыя, помнікі дагледжаныя... І як тут не спыніцца, не пастаяць ля Францыска Скарыны, Міколы Гусоўскага, Кірылы Тураўскага, Ефрасінні Полацкай! Як тут не памарыць, пазіраючы на гэту прыгажосць!

Адна справа — будаўнікі, скульптары. Яны ўзялі гэтыя будынкі, помнікі, выклалі пліткай дарожкі. Іх прафесіі, зразумела, карысныя. Аднак яшчэ ёсць людзі, якія штодзень падтрымліваюць у чысціні гэтыя помнікі мастацтва. Іх праца, здавалася б, незаўважная для студэнта, які хуценька бяжыць на лекцыі, ці для закаханых хлопцаў і дзяўчат, якія тут бавяць час. Але ж патрэбная гэта праца! Дзмітрый Пятровіч Карпулёвіч, які разам з іншымі даглядае ўніверсітэцкі дворык, прызнаўся, што гэтая праца прыносіць яму задавальненне. Асабліва ў кастрычніку, калі навокал так прыгожа!

Мікалай ГРАДЗЮШКА,
студэнт II курса
факультэта журналістыкі
Фота аўтара

Дворнік Дзмітрый Карпулёвіч: "Прыбіраць Ефрасінню, ці ж гэта не асапада?"

СВЯТЫ

«БДУ. Holiday»

Свой чарговы юбілей Беларускай дзяржаўнай універсітэце адсвяткаваў 30 кастрычніка ў Палацы лёгкай атлетыкі (СК «Уручча»). Для гасцей было наладжана тэатралізаванае шоу «БДУ. Holiday».

Радые «Юністар» арганізавала танцавальную праграму пры ўдзеле студый эстраднай песні БДУ і шоу-групы «High Drive», а таксама Фэнсі і Карыяна. Мінскія ды-дзэі выступілі са сваёй вінілавай шоу-праграмай. Зоркамі свята сталі групы Hi-Fi і «Лепрыконсы».

Вольга АНІНА

ВЕСТКИ З ФАКУЛЬТЭТАУ

Дзень юрыдычнага факультэта

29 кастрычніка на юрыдычным факультэце БДУ прайшла традыцыйная міжнародная навуковая канферэнцыя студэнтаў і аспірантаў «Актуальныя праблемы развіцця прававой сістэмы сучаснага грамадства». У канферэнцыі прынялі ўдзел не толькі студэнты БДУ, але і іншыя ВНУ Бела-

русі. Такія канферэнцыі ладзяцца кожны год і прымяркоўваюцца да Дня юрыдычнага факультэта, які супадае з днём нараджэння БДУ — 30 кастрычніка. Для студэнтаў, выкладчыкаў, выпускнікоў юрыдычнага факультэта быў арганізаваны святочны вечар.

ДАЛУЧАЙЦЕСЯ!

Моладзь аб'ядналася

15 кастрычніка адбылася аб'яднаная канферэнцыя дзвух грамадскіх арганізацый БГПСМ і БСМ БДУ. Было прынята рашэнне аб іх аб'яднанні ў адзіную арганізацыю БРСМ БДУ.

Першым сакратаром новастворанай арганізацыі быў абраны Міхаіл Сіманюкоў. На канферэнцыі быў вылучаны камітэт БРСМ з сямі чалавек.

Па словах Міхаіла Сіманюкова, колькасць членаў не будзе мець вялікага значэння. Галоўны крытэры ацэнкі дзейнасці новай арганізацыі — колькасць маладых людзей, якія ўдзельнічаюць у сацыяльных праграмах БРСМ.

Сваю работу абнаўляе Студэнцкі цэнтр занятасці. Аднак цяпер супрацоўніцтва будзе наладжана не толькі з гарадскім цэнтрам занятасці, але і з катэдрамі агенцтвамі. Не збіраецца губляць моладзь кантакты і з Дырэкцыяй па справах культуры, Студэнцкім саюзам і г. д.

Ганна АНАТОЛЬЕВА

АБ'ЯВЫ

Рэктарат Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта

аб'яўляе конкурс
на замяшчэнне пасады:

ЗАГАДЧЫКАЎ КАФЕДРАЎ: матэматычных метадаў тэорыі кіравання, агульнай матэматыкі і інфарматыкі;

ПРАФЕСАРАЎ КАФЕДРАЎ: радыёфізікі, дыферэнцыяльных ураўненняў, крымінальнага працэсу і пракурорскага нагляду, гісторыі Расіі;

ДАЦЭНТАЎ КАФЕДРАЎ: грамадзянскага права, глебазнаўства і геалогіі, гісторыі журналістыкі і літаратуры, стылістыкі і літаратурнага рэдагавання, замежнай журналістыкі і літаратуры, фізічнай электронікі, кібернетыкі, сістэмнага аналізу, гісторыі Расіі;

СТАРШЫХ ВЫКЛАДЧЫКАЎ КАФЕДРАЎ:

крыміналістыкі, эканамічнай геаграфіі Беларусі і дзяржаў Садружнасці, англійскай мовы прыродазнаўчых факультэтаў, сацыялогіі, нямецкай мовы, інтэлектуальных сістэм, кібернетыкі, сістэмнага аналізу;

ВЫКЛАДЧЫКАЎ КАФЕДРАЎ: канстытуцыйнага права, грамадзянскага працэсу і працоўнага права, крымінальнага працэсу і пракурорскага нагляду, класічнай філалогіі, беларускай лінгвістыкі і міфалогіі, замежнай літаратуры, сучаснай беларускай мовы.

Тэрмін конкурсу — 1 месяц з дня апусцівання аб'явы.

Адрас: 220050, г. Мінск, вул. Бабруйская, 5-а, Белдзяржуніверсітэт, упраўленне кадраў, тэл. 209-54-36.

КАНФЕРЭНЦЫІ

Мы і Еўрапейскі Саюз

У рамках рэалізацыі праекта ТАСІС "Развіццё грамадзянскай супольнасці" 28-29 лістапада ў нашым універсітэце адбудзецца міжнародная канферэнцыя "Пашырэнне Еўрапейскага Саюза і Беларусь: у пошуках новай палітыкі".

Арганізатарамі канферэнцыі сталі Цэнтр еўрапейскай дакументацыі і інфармацыі БДУ, Цэнтр міжнародных даследаванняў БДУ, Грамадскае аб'яднанне па еўрапейскіх даследаваннях (г. Мінск) пры падтрымцы Беларускага прадстаўніцтва фонду Фрыдрыха Эберта (Германія).

Пашырэнне Еўрапейскага Саюза і намеранае ўступленне ў яго дзяржаваў Цэнтральнай і Усходняй Еўропы азначае працяг комплекснага працэсу аб'яднання эканамічных, палітычных і культурных сістэм Еўропы. Гэты працэс непасрэдна паўплывае на палітычную, эканамічную і сацыяльна-культурную сітуацыю ў суседніх дзяржавах — Беларусі, Малдове, Расіі, Украіне. Вывучэнне пра-

цэсаў еўрапейскай трансфармацыі ды іх уплыву на гэтыя краіны дапаможа даць больш дакладныя ацэнкі ўнутры- і знешнепалітычнай сітуацыі, а таксама выпрацаваць рэкамендацыі для беларускага грамадства і органаў улады. Гэта дапаможа і стварыць мадэль шматузроўневага дыялога паміж беларускім грамадствам і Еўрапейскім Саюзам.

Сёння, нягледзячы на адсутнасць актыўных палітычных кантактаў, Беларусь па-ранейшаму застаецца ў зоне ўплыву, і гэты ўплыў паступова расце. Аднак для збліжэння ЕС і Беларусі патрэбны дастаткова доўгі перыяд, і адбывацца яно будзе ў некалькі этапаў. Мяркуецца, што на першым этапе пройдзе адаптацыя Беларусі як еўрапейскай дзяржавы да новага пашыранага фармату ЕС.

З другога боку, Еўрапейскаму Саюзу неабходна пераасэнсаваць ролю Беларусі, Малдовы, Расіі, Украіны як новых пачатковых дзяржаваў, каб напоўніць іх статус "асаблівых

суседзяў" адпаведным зместам. Не менш важна задзейнічаць прадстаўнікоў беларускай грамадскасці ў дыялогу паміж Беларуссю і Еўрапейскім Саюзам.

Таму на канферэнцыі будуць абмяркоўвацца такія пытанні, як еўрапейская бяспека, палітычныя, эканамічныя і сацыяльныя наступствы пашырэння ЕС для Беларусі, двухбаковыя адносіны Рэспублікі Беларусь з іншымі дзяржавамі Еўропы, праблемы ўспрымання беларускага грамадствам новых еўрапейскіх рэалій.

Па выніках канферэнцыі плануецца выдаць зборнік матэрыялаў на беларускай (рускай) і англійскай мовах.

Больш падрабязную інфармацыю пра канферэнцыю можна атрымаць у Цэнтры еўрапейскай дакументацыі і інфармацыі БДУ: прасл. Ф. Скарыны, 4, пакой 112, тэл. 209-54-46, e-mail: tchebotarev@bsu.by.

Таццяна КАЗАК

АДУКАЦЫЯ

Зацверджана Палажэнне аб ступенях вышэйшай адукацыі

Савет міністраў Беларусі зацвердзіў Палажэнне аб ступенях вышэйшай адукацыі. Яно прынята дзеля далейшага ўдасканалення якасці падрыхтоўкі спецыялістаў з вышэйшай адукацыяй.

Згодна з дакументам, структура вышэйшай адукацыі ўключае дзве ступені. Першая забяспечвае атрыманне адпаведнай прафесійнай кваліфікацыі вышэйшай адукацыі і дае права займаць пасады, для якіх вызначаны абавязковыя патрабаванні да ўзроўню адукацыі і кваліфікацыі. Другая ступень забяспечвае атрыманне адпаведнай прафесійнай кваліфікацыі вышэйшай адукацыі і дае права займаць пасады пераважна ў сферы навукі, вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі, ліцэяў і гімназіяў, а таксама ў органах дзяржаўнага кіравання і на кіраўнічых пасадах ва ўсіх галінах эканомікі. Пры гэтым атрыманне вышэйшай адукацыі на другой ступені не разглядаецца як атрыманне другой вышэйшай адукацыі.

У дакуменце адзначана, што навучанне на дзвух ступенях вышэйшай адукацыі можа праходзіць у вочнай (дзённай і вчэрняй) і заочнай формах, а таксама самастойна. Першая ступень мае працягласць навучання не менш за чатыры гады. Агульная працягласць навучання на першай і другой ступенях складае не менш за пяць-шэсць гадоў у залежнасці ад профілю падрыхтоўкі з улікам абароны магістэрскай дысертацыі.

Асобы з сярэдняй спецыяльнай адукацыяй маюць права на атрыманне вышэйшай адукацыі ў скарачаныя тэрміны пры ўмове выканання патрабаванняў агульнаадукацыйных стандартаў вышэйшай адукацыі. Гэтым правам валодаюць таксама асобы, якія маюць вышэйшую адукацыю. Пасля заканчэння навучання на першай ступені выпускніку прысвойваецца акадэмічная ступень бакалаўра. Тым, хто прайшоў навучанне на другой ступені, прысвойваецца акадэмічная ступень магістра.

Па інфармацыі БелаПАН

ФАКУЛЬТЭТ
КІРАВАННЯ
І САЦЫАЛЬНЫХ
ТЭХНАЛОГІЯў БДУ

аб'яўляе конкурс
на замяшчэнне пасады:

СТАРШАГА ВЫКЛАДЧЫКА КАФЕДРЫ: гуманітарных дысцыплін (1), замежных моў (1);

ВЫКЛАДЧЫКА КАФЕДРЫ: эканамічнага права (2), замежных моў (2).

Тэрмін конкурсу — 1 месяц з дня апусцівання аб'явы.

Адрас: 220037, г. Мінск, вул. Батанічная, 15, факультэт кіравання і сацыяльных тэхналогій, аддзел кадраў, тэл. 210-01-10.

ВУЧЭБНА-АДУКАЦЫЙНАЯ
УСТАНОВА БДУ
"РЭСПУБЛІКАНСКІ
ІНСТЫТУТ
ВЫШЭЙШАЙ ШКОЛЫ"

аб'яўляе конкурс
на замяшчэнне пасады:

ЗАГАДЧЫКАЎ КАФЕДРАЎ: гісторыі і беларусазнаўства (1), замежных моў (1);

ДАЦЭНТАЎ КАФЕДРАЎ: гісторыі і беларусазнаўства (1), кіравання вышэйшай школы (1), філасофіі і культуралогіі (1);

СТАРШЫХ ВЫКЛАДЧЫКАЎ КАФЕДРАЎ: замежных моў (2), тэхналогій адукацыі (2).

Тэрмін конкурсу — 1 месяц з дня апусцівання аб'явы.

Адрас: 220001, г. Мінск, вул. Маскоўская, 15, аддзел кадраў, пакой 214, тэл. 228-13-84.

НАВУКОВА-ДАСЛЕДЧАЯ
УСТАНОВА "ІНСТЫТУТ
ПРЫКЛАДНЫХ ФІЗІЧНЫХ
ПРАБЛЕМ
ІМЯ А.Н. СЕЎЧАНКІ" БДУ

аб'яўляе конкурс на
замяшчэнне вакантнай пасады:

НАВУКОВАГА СУПРАЦОЎНІКА па спецыяльнасці 01.04.01 (тэхніка фізічнага эксперыменту, фізіка прыбораў, аўтаматызацыя фізічных даследаванняў).

Тэрмін конкурсу — 1 месяц з дня апусцівання аб'явы.

Дакументы накіроўваць на адрас: 220064, г. Мінск, вул. Курчатова, 7, тэл. 277-48-43.

ВІНШУЕМ!

Кафедры раманскіх моваў — 40 гадоў

З 1962 года кафедра знала шмат розных арганізацыйных пераўтварэнняў. Яе прафесійна-педагагічны састаў мяняўся 6 разоў: у 1962/63 гг. гэта была кафедра французскай мовы, у 1963—1979 гг. — французскай і іспанскай моваў, у 1979—1982 гг. — французскай, іспанскай і лацінскай моваў, у 1982—1992 гг. — замежных (французскай, іспанскай, лацінскай, англійскай) моваў. З 1992 па 1996 г. яна называлася кафедрай раманскіх і класічных моваў, а ўжо з 1996 г. і дагэтуль — кафедрай раманскіх моваў. Калектыву кафедры зрабіў значны ўнёсак у беларускую раманістыку.

Першым загадчыкам кафедры (з 1962 г. па 1974 г.) быў дацэнт М.М. Полазаў. Яго наступнікамі сталі Т.Я. Святлова (1974—1978), кандыдат філалагічных навук, прафесар Н.А. Ганчарова (1978—1991), канды-

дат філалагічных навук, дацэнт Л.В. Хвядчэна (1991—1992). З 1992 г. кафедру ўзначальвае кандыдат філалагічных навук, дацэнт Т.А. Мальцава.

На працягу ўсіх 40 гадоў сваёй дзейнасці кафедра арганізавала выкладанне французскай і іспанскай моваў на ўсіх факультэтах дзённай і заочнай формаў навучання, англійскай мовы — на ўсіх гуманітарных факультэтах, лацінскай мовы — на філалагічным і гістарычным факультэтах БДУ.

Апроч таго, супрацоўнікі кафедры стваралі навукова-метадычныя дапаможнікі, распрацавалі дыдактычныя дапаможнікі і матэрыялы, аўдыявізуальныя матэрыялы для навучання з выкарыстаннем найноўшых айначальных і замежных дасягненняў.

За апошні час створаны навукова-метадычны комплекс па лацінскай мове для студэн-

таў гістарычнага факультэта, рыхтуюцца электронныя версіі падручнікаў, навуковых дапаможнікаў, дыдактычных матэрыялаў па французскай мове, навукова-метадычны комплекс па французскай і іспанскай мовах. Варта адзначыць таксама, што кафедра актыўна займаецца распрацоўкай свайго сайта ў Інтэрнэце.

Супрацоўнікі кафедры распрацоўвалі тры навуковыя накірункі: функцыянаванне адзінак моўнай сістэмы ў працэсе камунікацыі; стварэнне сістэмы комплекснага метадычнага забеспячэння навукова-метадычных курсавых і спецыяльных курсавых, французскай, іспанскай і лацінскай моваў для студэнтаў універсітэта; удасканаленне камунікатывных навыкаў і ўменняў шляхам стварэння комплекса прафесійна накіраваных навукова-метадычных дапаможнікаў з улікам выкарыстання

найноўшых сродкаў навучання.

Кандыдацкія дысертацыі за гэты час абаранілі такія супрацоўнікі кафедры, як Ж.І. Дронская, Т.А. Мальцава, Л.Н. Мушчынкіна, Г.І. Шаўчэнка, А.В. Гарнік, М.А. Лавыш. Званне прафесара працаваў у курсах англійскай мовы і стварэнне навукова-метадычнага комплекса было нададзена Н.А. Ганчаровай.

Супрацоўнікі кафедры выдалі звыш дзесятка падручнікаў, навуковых дапаможнікаў, слоўнікаў. Яны апублікавалі сотні артыкулаў. Загадчыца кафедры Т.А. Мальцава падрыхтавала да друку навуковую манаграфію.

Апроч таго, на кафедры рэгулярна праводзіцца рэцэнзаваанне аўтарэфератаў кандыдацкіх дысертацый, рэдагаванне навуковых і навукова-метадычных зборнікаў. Да таго ж, кафедра раманскіх моваў — вядучая ўстанова па абароне кандыдацкіх дысертацый з прадстаўленнем адпаведных водгукаў.

Штогод выкладчыкі кафед-

ры выступаюць з навукова-метадычнымі дакладамі на канферэнцыях рознага ўзроўню — агульнарэспубліканскіх (Мазыр, Гродна, Полацк, Горкі, Гомель), міжнародных (Мінск, Масква, Санкт-Пецярбург, Кіеў, Харкаў, Данецк, Львоў, Рыга, Ерэван, Алматы), у тым ліку па-за межамі СНД (Францыя, Іспанія, Італія).

Значнасць міжнародных прафесійных кантактаў цяжка пераацаніць. Станаўленню і ўдасканаленню прафесійнага ўзроўню педагагічнага калектыву ў вялікай ступені спрыяюць камандзіроўкі і стажыроўкі за мяжой (Францыя, Іспанія, Бельгія, Алжыр, Куба, Рэспубліка Чад, Верхняя Волта і інш.).

Т.А. МАЛЬЦАВА,
загадчык кафедры,
кандыдат філалагічных
навук, дацэнт,
Н.А. ГАНЧАРОВА,
кандыдат філалагічных
навук, прафесар,
Ж.І. ДРОНСКАЯ,
кандыдат філалагічных
навук, дацэнт

які змяняе тэкст Дагавора аб Еўрапейскім Саюзе, дагаворы, якія ўстанаўліваюць еўрапейскія супольнасці, а таксама некаторыя адпаведныя акты. Дагавор Ніцы быў падпісаны 26 лютага 2001 года ў Ніцы і быў апублікаваны ў "Афіцыйным часопісе еўрапейскіх супольнасцяў" у сакавіку 2001 года.

ВІНШУЕМ!

ВЫСТАВЫ

Літаратура па
праблемах
вышэйшай
школы

У навуковай чытальнай зале для прафесарска-выкладчыцкага саставу і аспірантаў (галоўны корпус, 2-гі паверх Фундаментальнай бібліятэкі БДУ) наладжана выстава "Літаратура па праблемах вышэйшай школы".

На выставе прадстаўлена літаратура па дыстанцыйным віртуальным навучанні, па псіхалогіі навучання, па сацыялогіі навучання, матэрыялы Рэспубліканскіх навукова-практычных канферэнцый, аналітычныя агляды па асноўных накірунках развіцця вышэйшай школы.

В.Ф. ЛЮБАЛЬ,
вядучы бібліятэкар

ПРАФЕСІЯ — МАДЭЛЬ

Саша Варламаў:

“Галоўнае для мадэлі — розум”

Складлася так, што ў нашым уяўленні мадэль — даўгавая дзяўчына з пустымі вачамі, якая на ўсе пытанні паказвае вам свае роўныя жамчужныя зубы (“часам лепей маўчаць, чым гаварыць”). Але ж ці так гэта ў сапраўднасці?

Саша Варламаў, дырэктар агенцтва моды БДУ і мастацкі кіраўнік цэнтра сучаснага стылю і моды “Universal models”, у сваёй кнізе “Супермадэль — прафесія мары” адзначае, што жыццё “дзяўчыны з вокладкі” многім здаецца лёгкай, бесклапотнай, поўным забаваў і задавальнення. Ён хацеў бы змяніць абыяцельскае ўяўленне пра гэтую прафесію.

— Прафесія мадэлі — цяжкая праца. Аляксандр Леанідавіч, адкуль узяўся стэрэатып наконт лёгкага, прыгожага і бесклапотнага жыцця?

— Бо на сцэне ўсё павінна выглядаць лёгка, ненавязліва, бесклапотна.

— Ці ёсць адрозненні ў прыгажосці мадэляў і звычайных дзяўчат?

— Канечне! Мадэль мусіць быць на сцэне, у промнях пражэктараў. Яна павінна быць больш яркай, чым у жыцці.

— Якія рысы характару вы цэніце ў мадэлі больш за ўсё?

— Уменне ацэньваць, уменне працаваць, быць стрыманай і адкрытай у патрэбны момант. А на першым месцы, вядома, розум — я ж працую не з нагамі ці вачамі.

— Ці заўважаеце вы ў працы канкурэнцыю паміж мадэлямі?

— Заўважаю, і яна мне падабаецца. Я люблю, калі людзі адстойваюць сваё права на пра-

фесію. Здаровая канкурэнцыя — гэта добра: калі вада застойваецца, яна пачынае цвісці.

— Якія мадэлі вам падабаюцца больш: тыя, хто ўжо знайшоў свой стыль і спыніўся, ці тыя, хто знаходзіцца ў пастаянным пошуку?

— Мадэлі, якія знайшлі свой стыль і спыніліся, — мёртвыя мадэлі. Колькі можна глядзець на адно і тое?

— Ці ёсць у вас ідэал мадэлі?

— Ідэалу няма і не можа быць. Я магу толькі сказаць, што ў Беларусі ёсць людзі, якія больш задавальняюць мяне дзякуючы нейкім сваім прафесійным якасцям. Гэта Наста Кунская, Ганна Малібога, Гнуту Фрэдрык. Гэта людзі, якія адрозніваюцца ад іншых: яны разумныя, таму могуць рабіць з сабой тое, што ім трэба.

— Ці можна ў беларускім мадэльным бізнесе дамагчыся поспеху і зарабіць грошы?

— У Беларусі — не. Але ў нашай краіне цудоўная школа падрыхтоўкі. Напрыклад, Насту Кунскую я паўтара месяца вучыў хадзіць перад яе першай паездкай у Італію. Калі ў Італіі ўбачылі, які яна ходзіць, яе прызначылі настаўнікам дэфіле.

Таму беларускай школай мадэляў трэба скарыстацца як стартавай пляцоўкай — і перад табой адкрыты ўвесь свет!

Яўгенія ЯРОМІНА,
студэнтка
факультэта журналістыкі

МІЖНАРОДНАЕ СУПРАЦОЎНІЦТВА

Сумесная праца гісторыкаў

3 Польшчай

За апошні год актывізаваліся міжнародныя навуковыя кантакты гістарычнага факультэта. Найбольш значным дасягненнем стала падрыхтоўка арыгінальных выданняў пра беларуска-польскія стасункі. Гэтыя выданні сталі вынікам праведзеных сустрэч. Падрыхтаваць іх удалося дзякуючы падтрымцы кіраўніцтва БДУ і Польскага інстытута ў Мінску (дырэктар Цэзары Карпінскі). Была створаная рада ў складзе прафесара, намесніка дэкана факультэта міжнародных адносін Мечыслава Часноўскага, дацэнта гістарычнага факультэта БДУ Кузьмы Козака (Беларусь), прафесара Гамбургскага ўніверсітэта Франка Гальцэўскага, доктара Йенскага ўніверсітэта Томаса Бона (Германія), прафесара Маскоўскага дзяржаўнага ўніверсітэта Уладзіміра Мацвеева (Расія), дырэктара Польскага інстытута ў Мінску Цэзарыя Карпінскага, прафесара Беларускага ўніверсітэта Яўгена Мірановіча (Польшча), доктара гісторыі і права, дырэктара Цэнтра напалеонаўскіх даследаванняў Фернанда Бакура (Францыя), прафесара Кіеўскага ўніверсітэта Ігара Ільюшына (Украіна).

У маі 2002 г. выйшаў першы нумар беларуска-польскага практыкума “210 год Канстытуцыі Рэчы Паспалітай: Гісторыя. Права. Традыцыі” (Матэрыялы міжнароднай навуковай канферэнцыі. Мінск, 27 красавіка 2001 г. /Адк. рэд.-склад. К.І. Козак, М.Э. Часноўскі. Мн., 2002).

Другі нумар гэтага выдання — «Юзаф Пілсудскі ў гісторыі Польшчы і Беларусі» (Матэрыялы міжнароднага беларуска-польскага навуковага семінара. Мінск, 5-6 красавіка 2002 г. /Адк. рэд.-склад. К.І. Козак, Р.Р. Лазыко. Мн., 2002). Дарэчы, падчас правядзення семінара ў Мінску сабраліся вядучыя гісторыкі Беларусі і Польшчы. Напрыклад, прафесар Уладзімір Суля (Вроцлаўскі ўніверсітэт), аўтар больш як 10 манаграфій, і яго калегі — прафесары Адам Даброньскі і Яўген Мірановіч (Беластоцкі ўніверсітэт) прадставілі грунтоўныя і цікавыя даклады. У далейшым абмеркаванні выступілі каля 50 чалавек, у т.л. акадэмік Міхась Касцюк, прафесары Уладзімір Ладзісеў, Рыгор Лазыко, Адам Мальдзіс, Імануіл Іофе, Язэп Юхо, Аляксей Літвін і інш.

Выпуску трэцяга нумара спрыяла правядзенне XIX Міжнароднага касцюшкаўскага сімпозіуму, які праходзіў у Мацвеевічах (Польшча). Менавіта падрыхтаваны намаганнямі суполкі “Сябры архіваў” зборнік матэрыялаў міжнароднага семінара “Беларусь і Тадэвуш Касцюшка: спадчына, час, здабыткі” (Матэрыялы міжнароднага семінара, 28-29 ліст. 2000 г. Мінск /Адк. рэд. К.І. Козак, Я.А. Юхо. Мн., 2002) і быў прадстаўлены беларускім бокам. Дарэчы, гэта першае выданне такога зместу ў Беларусі, якое характарызуе жыццё і дзейнасць Тадэвуша Касцюшкі, яго ўплыў на гісторыю Рэчы Паспалітай — Польшчы і Беларусі. У дадатках змяшчаюцца найноўшыя дакументальныя матэрыялы — сведчанні ваенна-дзяржаўнай эліты Расійскай імперыі перыяду барацьбы з

паўстаннем 1794 года ў Вялікім княстве Літоўскім. Прадстаўленая тут гістарычная трагедыя «Рыцар свабоды» належыць пяру беларускага гісторыка і драматурга Алеся Петрашкевіча. Увогуле, выданне будзе карысным для навукоўцаў, выкладчыкаў, студэнтаў і аспірантаў ВУНУ, настаўнікаў школ, якія вывучаюць і выкладаюць айчынную гісторыю.

З ліку “невялікіх” гістарычных падзей можна назваць круглы стол «Польскія архівалі: архівы гісторыі», які адбыўся на гістарычным факультэце 1 кастрычніка ў межах курса «Усеагульная гісторыя архіваў» (выкладчык К.І. Козак), у якім разам з гісторыкамі-архівістамі IV курса ўдзельнічалі

дырэктар Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва Ганна Запартыка, дацэнт БДУ Міхась Шумейка.

На лістапад запланаваны прыезд двух спецыялістаў з Вроцлава і Любані — магістра Адама Банецкага і супрацоўніка Дзяржаўнага архіва ў Вроцлаве Томаша Бранікоўскага для чытання курса гісторыкам-архівістам IV курса па сучаснай архіўнай інфарматыцы. А ў перспектыве чакаецца выпуск матэрыялаў аб беларуска-польскіх архівах (на аснове сумеснай працы з Дзяржаўным архівам Польшчы і Варшаўскага ўніверсітэта), семінара «Заходняя Беларусь — Усходнія Крэсы: людскія лёсы», арганізаванага разам з прафесарам універсітэта ў Лодзі Альбінам Глывацкім. Запрошаны Польскім інстытутам, ён чытаў на факультэце лекцыі, двойчы ўдзельнічаў у міжнародным семінары і круглым stole. Ёсць надзея, што ўдасца арганізаваць круглы стол наконт дзейнасці спрэчнай асобы беларуска-польскай гісторыі — Станіслава Булак-Балаховіча, а таксама трэцюю беларуска-польскую канферэнцыю «Практычнае архівазнаўства: супольная майстэрня гісторыка, архівіста, дакументаведа».

3 Германіяй і
Францыяй

Працяг беларуска-нямецкіх сустрэч адбыўся дзякуючы доктару гісторыі Томасу Бону, а таксама студэнтам Йенскага ўніверсітэта, якія стажыруюцца ў Мінску і ахвотна наведваюць семінар аб скаргах і заявах гра-

мадзян. Дарэчы, падставы для пашырэння навуковых кантактаў дае пачатак дзейнасці Іхліма фон Путкамера, абранага прафесарам Йенскага ўніверсітэта. У пэўнай ступені спрыяе гэтаму і выданне матэрыялаў міжнароднай канферэнцыі “Генацыд у другой сусветнай вайне: праблемы даследавання (у памяць ахвяраў Трасцянца)”. Але найбольш значным у гэтым накірунку будзе выпуск беларуска-нямецкіх “дыялогаў”, запланаваных на мяжу 2002-2003 гг.

Што тычыцца беларуска-французскіх стасункаў, то і тут можна адзначыць пэўныя зрухі. Сталым госцем факультэта з’яўляецца доктар гісторыі і права, дырэктар Цэнтра напалеонаўскіх даследаванняў Фернанд Бакур. Гэты апантаны даследчык напалеонаўскай эпохі рыхтуе чарговую кніжку «Напалеон на Берэзіне». Дарэчы, яе прэзентацыя разам са зборнічкім матэрыялаў пра Тадэвуша Касцюшка адбудзецца 30 лістапада.

З 23 кастрычніка да 1 лістапада Ф. Бакур чытае лекцыі на гістарычным факультэце і прыняў удзел у беларуска-нямецкіх дыялогах аб архівах Германіі (29 кастрычніка), арганізаваных на аснове гісторыка-архіўнага аддзялення, разам са спецыялістамі архіўнай справы Дзімітрыем Селяменевым, Ганнай Запартыка, Міхасём Шумейкам і інш. Апроч таго, французскі даследчык — адзін з арганізатараў круглага стала па праблемах ваеннага крыніцзнаўства, які прызначаны на 1 лістапада.

І яшчэ адна важная з’ява — выданне, якога чакалі два гады: першы нумар «Беларуска-французскіх кантраверсій з матэрыяламі Другога беларуска-французскага семінара

«Архівы на шляху XXI стагоддзя: гісторыя, спадчына, сучаснасць». 50 аўтараў з Францыі, Расіі, Польшчы, Канады прадставілі свае погляды на архіўную справу, крыніцзнаўства, антрапалогію.

Нельга не ўзгадаць і круглы стол пра французскія архівы 15 кастрычніка, удзельнікам і цікавым суразмоўцам якога стаў аташ па пытаннях французскай мовы пры Пасольстве Францыі ў Беларусі спадар Аляксандр Мерцінеці. Безумоўна, шмат пытанняў выклікала праблема беларуска-французскага навуковага і культурнага супрацоўніцтва. Пра гэта шчыра імкнуліся даведацца ўмовы для набывання ведаў па французскай мове, паляпшаюцца сітуацыя з выданнем матэрыялаў, атрыманнем спецыяльнай літаратуры і г.д.

Істотным момантам для пашырэння супрацоўніцтва стане арганізацыя міжнароднай канферэнцыі «Руска-французская вайна 1812 года: еўрапейскія дыскурсы і беларускі погляд» з удзелам Фернанда Бакура, прафесараў Сарбоны Лідзіі Шэр-Зембіцкай, прэзідэнта Цэнтра філасофскіх даследаванняў Жана-Поля Шарнэ, галоўнага рэдактара часопіса напалеонаўскіх даследаванняў Дэвіда Маркхэма (ЗША), прадстаўнікоў Беларусі, Польшчы, Расіі, Украіны і г.д.

Наперадзе нас чакае цікавая навуковая праца.

Кузьма КОЗАК,
дацэнт гістарычнага
факультэта

Мовазнаўства і літаратуразнаўства ў выданнях БДУ

Не сакрэт, што ў БДУ высокі навукова-метадычны статус выкладчыка фарміруецца яго педагогічнай і даследчыцкай працай. Гэтыя два бакі дзейнасці філолагаў універсітэта знаходзяцца ўвасабленне ў шматлікіх манаграфіях, падручніках, дапаможніках, праграмах.

Рашэнне асноўнай задачы факультэта БДУ — падрыхтоўка высокакваліфікаваных спецыялістаў — немагчыма без разнастайных выданняў, што ўваходзяць у вучэбна-метадычны комплекс. Выдадзеныя ў бягучым годзе літаратура азначана кірунку свядчыць пра імкненне нашых выкладчыкаў спалучаць традыцыйнае і новае ў навучанні тым дысцыплінам, якія раскрываюць свае тайны ў глыбінях роднага або замежнага слова.

У апошні час у БДУ значная ўвага надаецца самастойнай падрыхтоўцы студэнтаў, якую можна ажыццяўляць, толькі маючы спецыяльную літаратуру. Адзін з варыянтаў такой літаратуры прапанаваў А.А. Рудэнка. Вучэбна-метадычны комплекс «Современный русский язык. Словообразование. Имя существительное. Имя прилагательное. Имя числительное. Местоимение» ўключае праграму па сучаснай рускай мове, тэарэтычныя і практычныя заданні, практыкаванні для самастойнай работы, тэсты, што кантралююць веды студэнтаў. Комплекс прызначаны для будучых журналістаў.

У апошнія гады ў БДУ значна павялічылася колькасць замежных студэнтаў. Каб стаць філолагамі, фізікамі, гісторыкамі, матэматыкамі, ім найперш неабходна добра авалодаць рускай мовай. Знаёмыца з асновамі рускага маўлення замежных грамадзян на факультэце даўняўскай адукацыі, дзе для студэнтаў-філолагаў аўтарытэтнымі і дапаможнымі з'яўляюцца Н.П. Грынкевіч, Дз.Ф. Клябан, Ж.В. Праконіна падрыхтавалі «Методическое пособие по научному стилю речи», мэта якога — актывізацыя лексіка-граматычнага матэрыялу і фарміраванне маўлення ў спецыяльнай літаратуразнаўчых тэкстах. Дапаможнік складаецца з лексіка-граматычнага курса, тэкстаў для чытання і руска-кітайскага слоўніка.

Для замежных студэнтаў, якія рыхтуюцца авалодаць нефілалагічнымі спецыяльнасцямі, С.І. Лебядзінскі і Г.Г. Ганчар прапануюць выданне «Русский язык как иностранный». Гэтая кніга стане добрым памочнікам у засваенні рускай мовы студэнтамі, што ўжо валодаюць ёй на пачатковым, камунікатывна-дасадковым узроўні.

Спрыяць фарміраванню гарманічных і канструктыўных моўных зносін паміж людзьмі будзе «Практикум по теории риторики» пад аўтарствам Л.А. Мухомова, Т.У. Ігнатова, І.У. Таяноўскай.

Гэты вучэбна-метадычны дапаможнік падрыхтаваны на падставе праграмы па рыторыцы для студэнтаў філалагічнага факультэта універсітэта і з'яўляецца працягам аналагічнага практыкума па гісторыі рыторыкі.

Лацінская мова — «падмурак» многіх сучасных моў. Веданне яе сёння неабходна не толькі філолагам, але і прадстаўнікам іншых спецыяльнасцей. Так, вучэбны дапаможнік «Латинский язык» дацэнты кафедры класічнай філалогіі А.В. Гарнік, Г.Р. Налівайка, Г.І. Шаўчэнка напісалі для юрыстаў. Дапаможнік змяшчае звесткі па гісторыі лацінскай мовы, граматычны матэрыял, практыкаванні для замацавання граматычнага матэрыялу, руска-лацінскі слоўнік.

Веданне замежных моў — неад'емная характэрная рыса кожнага цывілізаванага грамадства. Менавіта таму попыт на падручнікі і дапаможнікі па замежных мовах не змяншаецца, а ўзрастае. Сёння ў выдавецтве БДУ выйшлі чатыры вучэбныя дапаможнікі па англійскай мове, адзін — па нямецкай і адзін слоўнік-даведнік.

У прыватнасці, Т.В. Карпава, З.М. Рамашка, Л.М. Няхай і інш. падрыхтавалі вучэбна-метадычны дапаможнік «Лексические задания, уровень Intermediate = Lexis Intermediate», у якім заданні маюць пераважна арыгінальны характар і распрацаваны аўтарамі самастойна на ўзростным моўным матэрыяле з выкарыстаннем сучасных слоўнікаў і з улікам дасягненняў найбольш эфектыўных замежных падручнікаў.

Вучэбна-метадычны дапаможнік «Развитие навыков аудирования = Sounding» (аўтары Л.В. Хвядчэна, Л.Н. Рогач, С.А. Шупляцова і інш.) мае мэту навучыць успрымаць вуснае маўленне і выпрацаваць навыкі маўлення на аснове пачутага.

Для студэнтаў аддзялення «Митная справа» Н.І. Васілевіч і Г.П. Назарава прапануюць вучэбна-метадычны дапаможнік «Английский язык: чтение и устная практика». Кніга змяшчае ўзоры тэкстаў па названай спецыяльнасці, практыкаванні па рабоце з імі, слоўнік найбольш ужывальных слоў мовы спецыяльнасці.

«Практикум по переводу (английский-русский)» Т.В. Караічэвай, Г.Б. Філімонавай, С.А. Дубіні і інш. адрасаваны студэнтам гуманітарных спецыяльнасцей. Дапаможнік распрацаваны ў адпаведнасці з праграмай курса тэорыі і практыкі перакладу і прызначаны для работы на семінарскіх і практычных занятках з грамадска-палітычнымі, эканамічнымі і агульнагуманітарнымі тэкстамі.

Студэнтам гістарычнага факультэта В.М. Галай, Л.М. Далгова, В.Н. Кірысь прапануюць да-

паможнік «Специальные тексты для занятий по немецкому языку (музееведение)», які змяшчае арыгінальныя тэксты па тэмах «Музеи Германии», «Музеи Рации, Беларуси» і практыкаванні да іх.

«Англа-беларускі слоўнік-даведнік акронімаў, назваў міжнародных арганізацый і ўстаноў» (аўтары-складальнікі В.М. Крывашын і Т.Л. Вашкевіч) дапаможа студэнтам-мжнароднікам разабрацца ў мнстве назваў розных арганізацый і іх скарачэннях (абрэвіатурах) у англійскай і беларускай мовах.

Неабходны для навучальнага працэсу дапаможнікі падрыхтавалі літаратуразнаўцы філфака БДУ. Так, В.П. Рагойша адрасуе студэнтам курс лекцый «Уводзіны ў літаратуразнаўства. Вершаванне». Што з'яўляецца асноўнай «энергіяй» верша? Якія сістэмы вершавання з'явіліся ў еўрапейскай паэзіі на працягу яе гістарычнага развіцця? Чым вызначаецца гукавая арганізацыя верша? Якія функцыі ў вершы выконвае рыфма? Што такое страфа, і якія віды строфаў выпрацавала еўрапейская паэзія? Адрасуе на гэтыя ды іншыя пытанні знойдзе чытач у гэтым курсе лекцый.

У дапаможніку «Гісторыя беларускай літаратуры 30-40 гг. XIX ст.» М.В. Хаўстовіч дае характарыстыку літаратурнага працэсу ў Беларусі ў 30-40-я гг. XIX ст. У кнізе аналізуецца творчасць беларуска- і польскамоўных літаратараў Беларусі сярэдзіны XIX ст., асвятляюцца пытанні, паддугледжаныя праграмай для ВНУ.

Кампенсаваць прабел, звязаны з недахопам мастацкай і крытычнай літаратуры канца XX — пачатку XXI стагоддзяў, дапаможа «Хрестоматія по современной русской драматургии (конец XX — начало XXI века)», аўтарам-складальнікам якой стала С.Я. Ганчарова-Грабовская. Кніга абавязнае явіліся аб'ём літаратурнага матэрыялу і змяшчае тэксты п'ес, якія адлюстроўваюць спецыфіку сучаснай драмы, яе паэтыку і стылістыку, а таксама звесткі пра аўтараў.

Навуковыя выданні універсітэта папоўніліся шэрагам манаграфій мовазнаўчага і літаратуразнаўчага кірункаў.

У манаграфіі В.І. Іўчанкава «Лингвистическая организация текста: в творческой лаборатории Владимира Короткевича» даследуюцца параўнанне, метафара, эпітэты з пункту погляду ўключэння ў структуру мастацкіх тэкстаў У. Караткевіча. Праводзіцца аналіз лексіка-семантычнай, лексіка-граматычнай і семантыка-стылістычнай пабудовы твораў.

Кніга «Лінгваметадычная сістэма ўзбагачэння слоўнікавага запаса школьнікаў V—VII класаў» Л.М. Гамезы асвятляе спектр пытанняў па праблемах камунікатывнай лінгвістыкі, прадстаўляе метадычную сістэму

ўзбагачэння слоўнікавага запаса школьнікаў пры вывучэнні лексікі, словаўтварэння, марфалогіі.

Л.В. Хвядчэна ў манаграфіі «Содержание иноязычного образования: история и современность (на примере классического университета)» разглядае пытанні эвалюцыі зместу навучання замежным мовам з пункту погляду рэтраспектывы і перспектывы. На прыкладзе класічнага універсітэта паказваецца мадэль фарміравання зместу адукацыі ў канкрэтным тыпе навучальных устаноў.

Цікавую і актуальную манаграфію «Канцэпцыя нацыянальнага быцця ў беларускай літаратуры (праза замежжа XX стагоддзя)» адрасуе літаратуразнаўцам, выкладчыкам, студэнтам А.А. Пашкевіч. У ёй на багатым фактычным матэрыяле раскрытае выяўленне ў нашай літаратуры знакавай і паказальнай канцэпцыі нацыянальнага быцця, разглядаецца проза беларускага замежжа XX стагоддзя. Аналізуецца творчасць каля 50 малавядомых ці невядомых айчынным чытачам літаратараў, якія пісалі і друкаваліся за межамі Беларусі.

Дацэнт кафедры гісторыі беларускай літаратуры С.В. Каваляў напісаў манаграфію «Станаўленне польскамоўнай паэзіі ў полілінгвістычнай літаратуры Беларусі эпохі Рэнесансу». У ёй упершыню ў беларускім літаратуразнаўстве апісваецца гісторыя развіцця польскамоўнай паэзіі Беларусі XVI — пачатку XVII стагоддзяў. Беларускаму народу вяртаецца важкі пласт яго пісьмовай спадчыны эпохі Рэнесансу. У кнізе арганічна спалучаюцца панарамнае гісторыка-літаратурнае даследаванне, разгляд твораў канкрэтных аўтараў і мастацкая інтэрпрэтацыя найбольш значных тэкстаў.

У манаграфіі Т.М. Дасаевай «Паэтыка лірызму ў беларускай прозе» ўпершыню на матэрыяле беларускай прозы першай трэці XX ст. сістэмна асэнсавана праблема лірызацыі, уплыў гэтай мастацкай з'явы на станаўленне і развіццё лірычнай тэндэнцыі ў беларускай прозе. Манаграфія вызначаецца канцэптуальным падыходам аўтара да праблемы лірычнага, у ёй даследуюцца вытокі і эвалюцыя лірызму ў беларускай прозе.

Супрацоўнікі факультэта журналістыкі Е.Л. Бондарова, Т.Дз. Арлова, Л.П. Саянкова і інш. прапануюць зборнік артыкулаў (які можна кваліфікаваць і як калектыўную манаграфію) пад назвай «Сучасныя тэндэнцыі літаратурна-мастацкай крытыкі: тэорыя, практычны вопыт». У кнізе даследуюцца сучасныя аспекты функцыянавання жанраў газетна-часопіснай крытыкі, іх трансфармацыя ў сувязі з перабудовай грамадства, зменамі ў мастацкай культуры.

Нават беглы агляд вучэбна-метадычных і навуковых выданняў сведчыць аб высокім творчым патэнцыяле філолагаў БДУ, аб імкненні адпавядаць сучаснаму высокаму узроўню развіцця лінгвістыкі і літаратуразнаўства.

І.С. РОУДА,
прафесар БДУ

Выдадзена ў БДУ

Да ўвагі чытачоў «Беларускага універсітэта» — новыя кнігі, выдадзеныя ў БДУ за апошні час. Усе яны ёсць у фондах Фундаментальнай бібліятэкі БДУ, некаторыя з іх можна набыць у кіёсках «Універсітэцкая кніга».

С.К. Горбачевіч. **Спектроскопия межмолекулярных взаимодействий. Нелинейные эффекты.** У манаграфіі падаюцца тэорыя і эксперыментальныя

вынікі ўплыву ўніверсальных міжмалекулярных узаемадзеянняў на люмінесцэнцыю раствараў складаных арганічных малекул ва ўмовах дыэлектрычнага насычэння.

Хрестоматія по современной русской драматургии (конец XX — начало XXI века). Автор-составитель С.Я. Ганчарова-Грабовская. У хрестоматыі

даецца аглядны артыкул з аналізам рускай драматургіі канца XX — пачатку XXI ст., а таксама тэксты п'ес, звесткі пра аўтараў, бібліяграфічны матэрыял.

В.М. Анищик, В.В. Поняров, В.В. Углов. **Дифракционный анализ.** Навучальны дапаможнік з грыфам Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь. У кнізе разглядаюцца асноўныя палажэнні фізікі рэнтгенаўскіх промяняў, рэнтгенатэхнікі, тэорыі дыфракцыі рэнтгенаўскіх промяняў, электронаў і нейтронаў.

О.Л. Жук. **Педагогические технологии в современной теории и практике образования.** Навучальна-метадычны комплекс для студэнтаў, якія атрымліваюць педагогічную спецыяльнасць. У выданні змяшчаецца праграма курса і навучальна-метадычны матэрыялы па рэалізацыі педагогічных тэхналогій у навучальным працэсе агульнаадукацыйнай сярэдняй школы (з апорнымі канспектамі, схемамі, табліцамі, заліковымі пытаннямі, тэстамі для самакантролю і г.д.).

Право и демократия. Сборник научных трудов. Выпуск 12. У зборніку даюцца артыкулы па наступных тэмах: «Палітычная і прававая сістэма грамадства», «Права і сацыяльна-эканамічная рэформа», «Праваахоўныя органы і барацьба са злачыннасцю».

Научные труды молодых ученых, аспирантов, студентов. В 3 частях. Часть 1. У першую частку зборніка ўвайшлі навуковыя працы маладых навукоўцаў, студэнтаў і аспірантаў факультэта кіравання і сацыяльных тэхналогій, географічнага, фізічнага, а таксама факультэта журналістыкі і факультэта філасофіі і сацыяльных навук БДУ.

Г.И. Шаповский, Н.В. Серикова. **Программирование для многопроцессорных систем в стандарте MPI.** Дапаможнік

прызначаны для студэнтаў прадметаў спецыяльнасцяў. Выданне дапаможа ў практычным навучанні паралельнаму праграмаванню ў стандарце MPI.

А.П. Бурмаков, П.И. Гайдук, Ф.Ф. Комаров, А.В. Леонтьев. **Физические основы технологии микроэлектроники.** У навучальным дапаможніку аналізуецца дасягненні сучасных тэхналогій вытворчасці вырабаў

мікраэлектронікі, праблемы і тэндэнцыі іх развіцця, а таксама фізічныя і хімічныя працэсы, якія выкарыстоўваюцца ў тэхналогіях вырабу інтэгральных схем.

Упраўленне рэдакцыйна-выдавецкай работы БДУ

БЕЛАРУСКИ УНІВЕРСІТЭТ

Выдаецца з 1929 года

Заснавальнік газеты — БЕЛАРУСКИ ДЗЯРЖАВНЫ УНІВЕРСІТЭТ

Газета ўзнагароджана Ганаровай граматай Вярхоўнага Савета БССР

31 кастрычніка 2002 года

Падпісана да друку 30.10.2002
Ум. друк. арк. 1

Зак. 1249. Тыраж 1000 экз.

Газета зарэгістравана
Дзяржаўным камітэтам
Рэспублікі Беларусь па друку.
Рэгістрацыйнае пасведчэнне № 149
ад 28 чэрвеня 1996 года.

Распрацаваныя лагатыпа і
дызайну газеты У.У. Васюк

Газета надрукавана
ў РУП «Выдавецкі цэнтр БДУ»
220030, г. Мінск,
Вул. Чырвонаармейская, 6

Рэдактар Т.М. КАЗАК

Адрас рэдакцыі:
220050, Мінск,
Універсітэцкі гарадок,
Вул. Бабруйская, 7,
паверх 4, пакой 411,
тэлефон 209-53-45,
e-mail: Gazeta@bsu.by